

Tutkimusosio

Suuryrityksillä ja EU:lla on monien mielestä liikaa vaikutusvaltaa talous- ja työllisyysasioissa

Suomalaisista kaksi viidestä arvioi, että suuryrityksillä (40 %) ja EU:lla (40 %) on liikaa vaikutusvaltaa Suomen taloutta, työllisyyttä ja kilpailukykyä koskevissa asioissa, käy ilmi KAKS – Kunnallisan alan kehittämissäätöön kansalaistutkimuksesta. Noin kolmannes väestöstä ei panisi pahakseen, vaikka myös ammattiyhdistysliikkeen (35 %), luonnonsuojelijoiden (32 %) ja median (31 %) mahtia karsittaisiin.

Vaikutusvallanpuutetta potevat kansalaisten mielestä lähinnä vain tasavallan presidentti (29 %) sekä kaupungit ja kunnat (23 %). Enemmistön mielestä näilläkin on sopivasti valtaa.

Yleisin vastaus yhdeksän kysytystä 14 tahosta kohdalla on, että vaikutusvaltaa on sopivasti. Näin on etenkin maan hallituksen (73 %), eduskunnan (73 %) ja pääministerin (71 %) vaikutusvallan osalta.

Tuloksia on mahdollista tarkastella siten, että liikaa vaikutusvaltaa osuuksista vähennetään liian vähän osuudet. Saldoluku ilmentää, keiden vaikutusvaltaa halutaan pikemminkin lisätä, kenen vähentää. Tällä tavalla tarkasteltuna tasavallan presidentille sekä kaupungeille ja kunnille suotaisiin lisää vaikutusvaltaa. Suuryritysten, EU:n, tiedotusvälineiden, ammattiyhdistysliikkeen, viestintätoimistojen ja puolueiden mahtia haluttaisiin karsia.

Oppositio puolueissa karsittaisiin ammattiyhdistysliikkeen toimintamahdollisuuksia, hallituspuolueissa suuryritysten

Hallitus-oppositio-asetelma heijastuu tuloksissa. Oppositio puolueiden tukijat olisivat taipuvaisia karsimaan EU:n, ammattiyhdistysliikkeen, luonnonsuojelijoiden ja pääministerin vaikutusvaltaa. Hallituspuolueissa puolestaan haluttaisiin suitsia suuryritysten valta-asemaa. Oppositio puolueiden kannattajista keskimäärää useampi katsoo, että tasavallan presidentillä on liian vähän vaikutusvaltaa.

Yksittäisten puolueiden kannattajien vastauksista käy ilmi, että SDP:n ja vasemmistoliiton kannattajat ovat muita alttiimpia vähentämään suuryritysten mahtia. Perussuomalaisten tukijat ovat tyytymättömiä etenkin pääministerin, hallituksen, EU:n ja luonnonsuojelijoiden valtaan. Kokoomuksen kannattajien mielestä etenkin ammattiyhdistysliikkeellä on liikaa vaikutusvoimaa maan taloutta, työllisyyttä ja kilpailukykyä koskevissa asioissa.

Keskustan tukijoista keskimäärää useampi arvioi, että ammattiyhdistysliikkeellä ja luonnonsuojelijoilla on liikaa vaikutusvaltaa. Varsin moni keskustan kannattaja vähentäisi myös pääministerin ja EU:n valtaa. Vihreiden kannattajat puolestaan olisivat lisäämässä etenkin luonnonsuojelijoiden vaikutusmahdollisuuksia.

Näkemykset ovat eräiltä osin sidoksissa arvioitsijan ikään. Tyytymättömyys ammattiyhdistysliikkeen, puolueiden, luonnonsuojelijoiden ja viestintätoimistojen valta-asemaan kasvaa johdonmukaisesti iän myötä. Ikääntyneet katsovat nuorempia ikäluokkia useammin näillä tahoilla olevan vaikutusvaltaa liiankin kanssa.

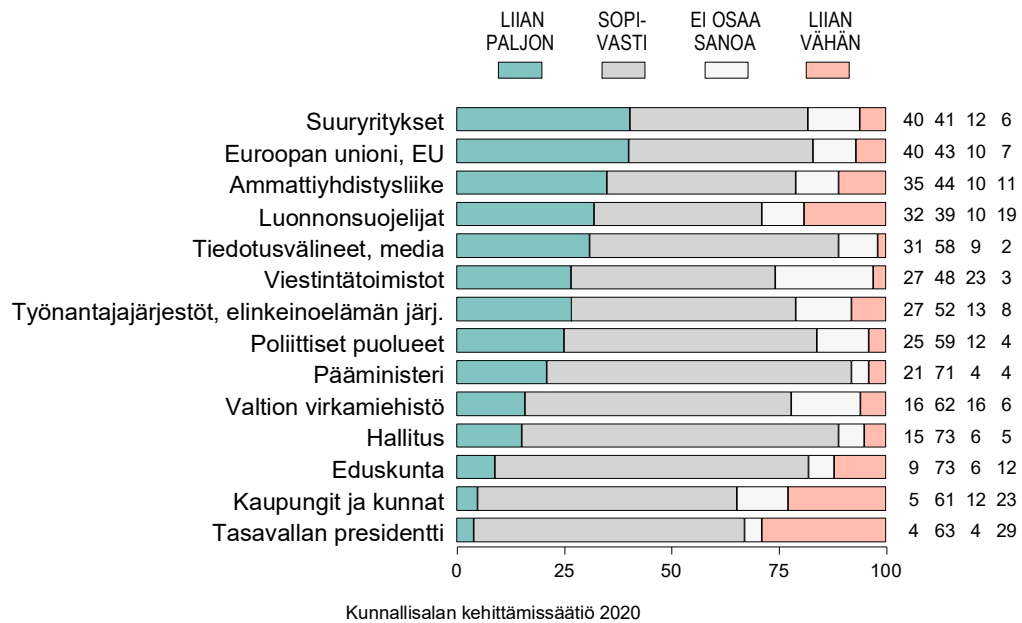
Arviot vallasta ja sen jakautumisesta ovat olennainen osa kansalaisten yhteiskuntakuva. Näkemykset eri tahojen ”mahdista” ilmaisevat pitkälle myös käsityksiä demokratian toimivuudesta. Valtaa ei ole vain säädöksiin perustuva vallankäyttö, vaan myös näkymätön vaikuttaminen ja pelkkä mahdollisuus vaikuttaa. Tämän takia puhutaan vaikutusvallasta. Se on pitkälle mielikuvallinen asia.

Tutkimuksen toteutus. Syksyn 2020 Ilmapuntari-tutkimuksessa selvitettiin kansalaisten näkemyksiä eri tahojen vaikutusvallasta maan taloutta, työllisyyttä ja kilpailukykyä koskevissa asioissa. Vastaajien tuli arvioida vaikuttajajoukkoa kolmiportaisesti sen mukaan, onko heillä liikaa, liian vähän tai sopivasti vaikutusvaltaa. Kysymys mittaa vaikutusvallan kohdilleen asettumista yhteiskunnassa.

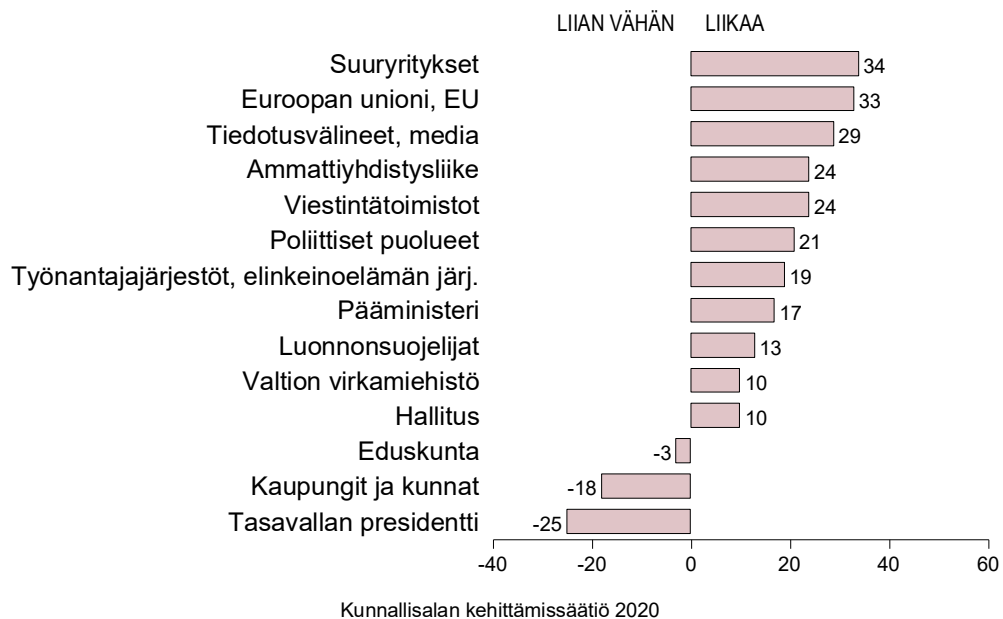
KAKS – Kunnallisan kehittämissäätiön tutkimuksen toteutti Kantar TNS Oy. Tutkimusaineisto on koottu Gallup Kanavalla 11.–16.9 2020. Haastatteluja tehtiin yhteensä 1 039. Vastaajat edustavat maamme 18–79 vuotta täyttäneitä väestöä Ahvenanmaata lukuun ottamatta. Tutkimuksen tulosten virhemarginaali on koko aineiston tasolla suurimmillaan vajaat kolme prosenttiyksikköä suuntaansa.

Lisätietoja: Asiamies Antti Mykkänen, p. 0400 570087.

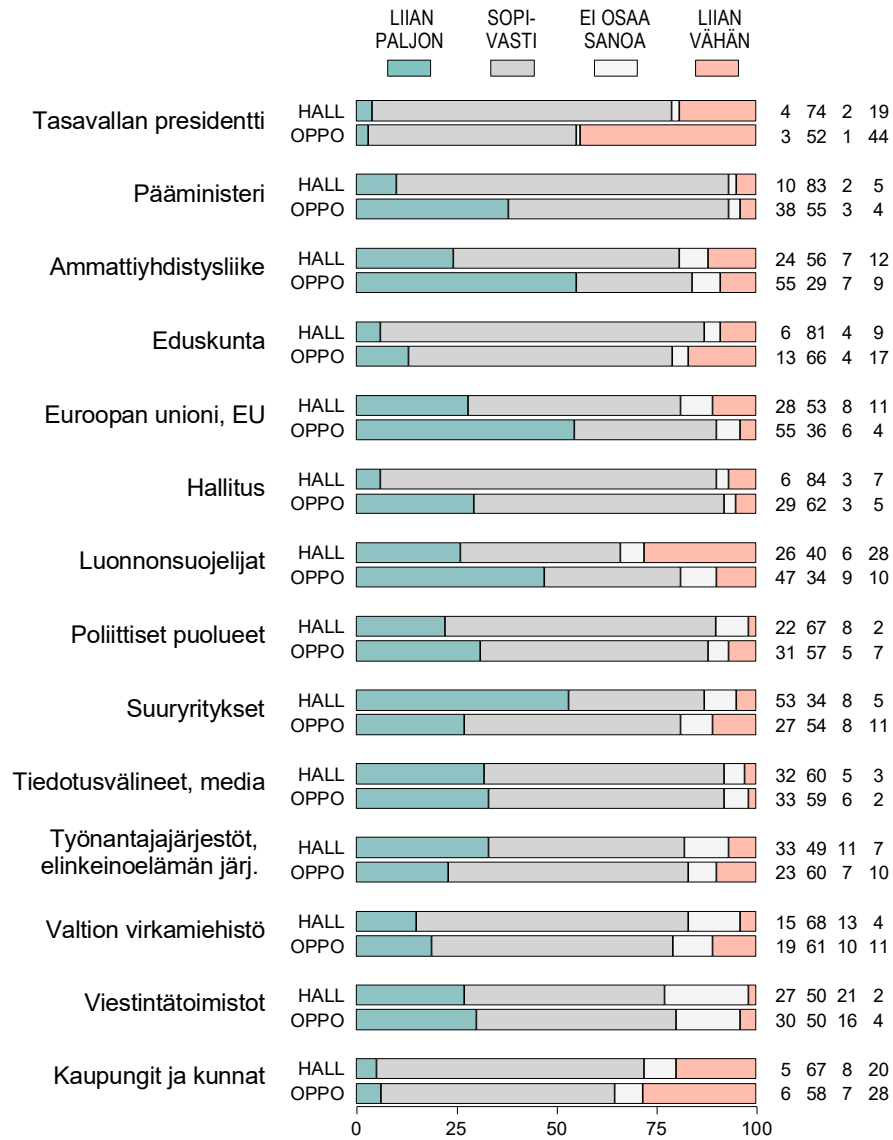
Kuvio 4. MISSÄ MÄÄRIN ERI TAHOILLA ON NYKYISIN VAIKUTUSVALTAA MAAN TALOUTTA, TYÖLLISYYTTÄ JA KILPAILUKYKYÄ KOSKEVISSA ASIOISSA (%).

Kuvio 4n. MISSÄ MÄÄRIN ERI TAHOILLA ON VAIKUTUSVALTAA: ARVIOINNIT SALDOLUKUINA ('liikaa' ja 'liian vähän' -osuuksien erotukset).

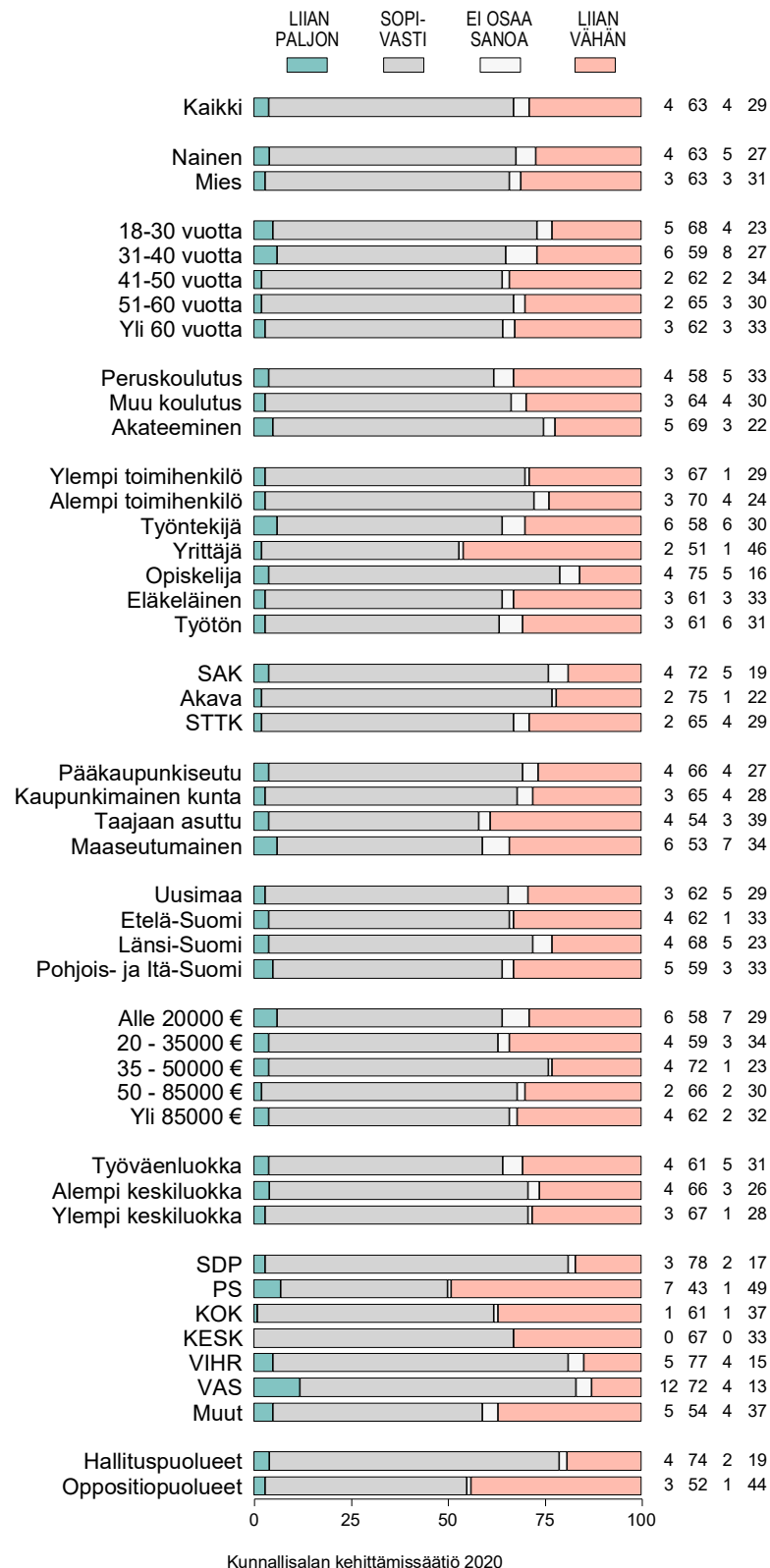

Kuvio 4h. MISSÄ MÄÄRIN ERI TAHOILLA ON VAIKUTUSVALTAA: HALLITUSPUOLUEIDEN (HALL) vs. OPPOSITIOPUOLUEIDEN (OPPO) KANNATTAJIEN ARVIOT (%).

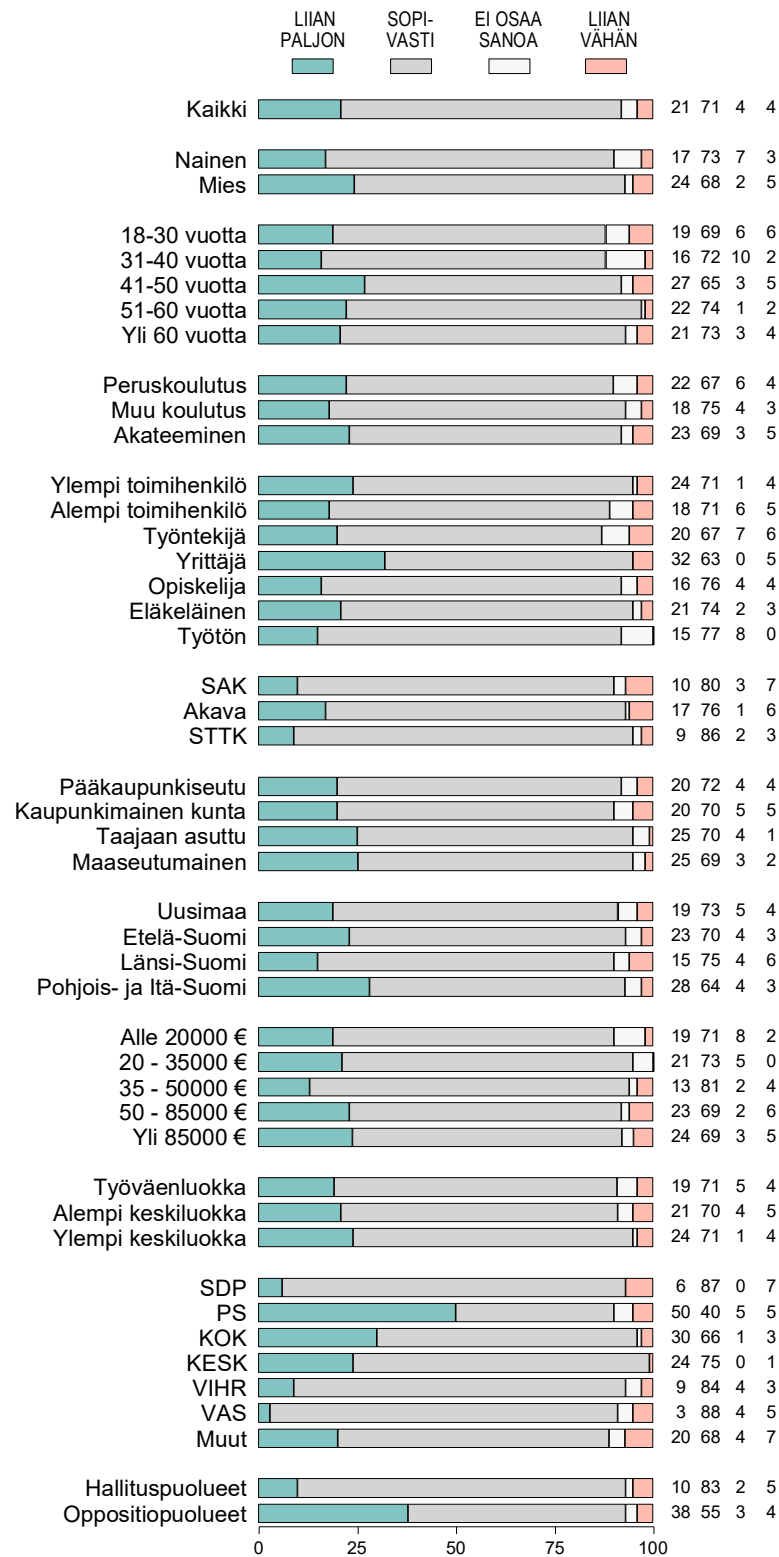
Kunnallissalan kehittämissäätiö 2020

Kuvio 4-1. MISSÄ MÄÄRIN ERI TAHOILLA ON VAIKUTUSVALTAA: TASA-VALLAN PRESIDENTTI (%).

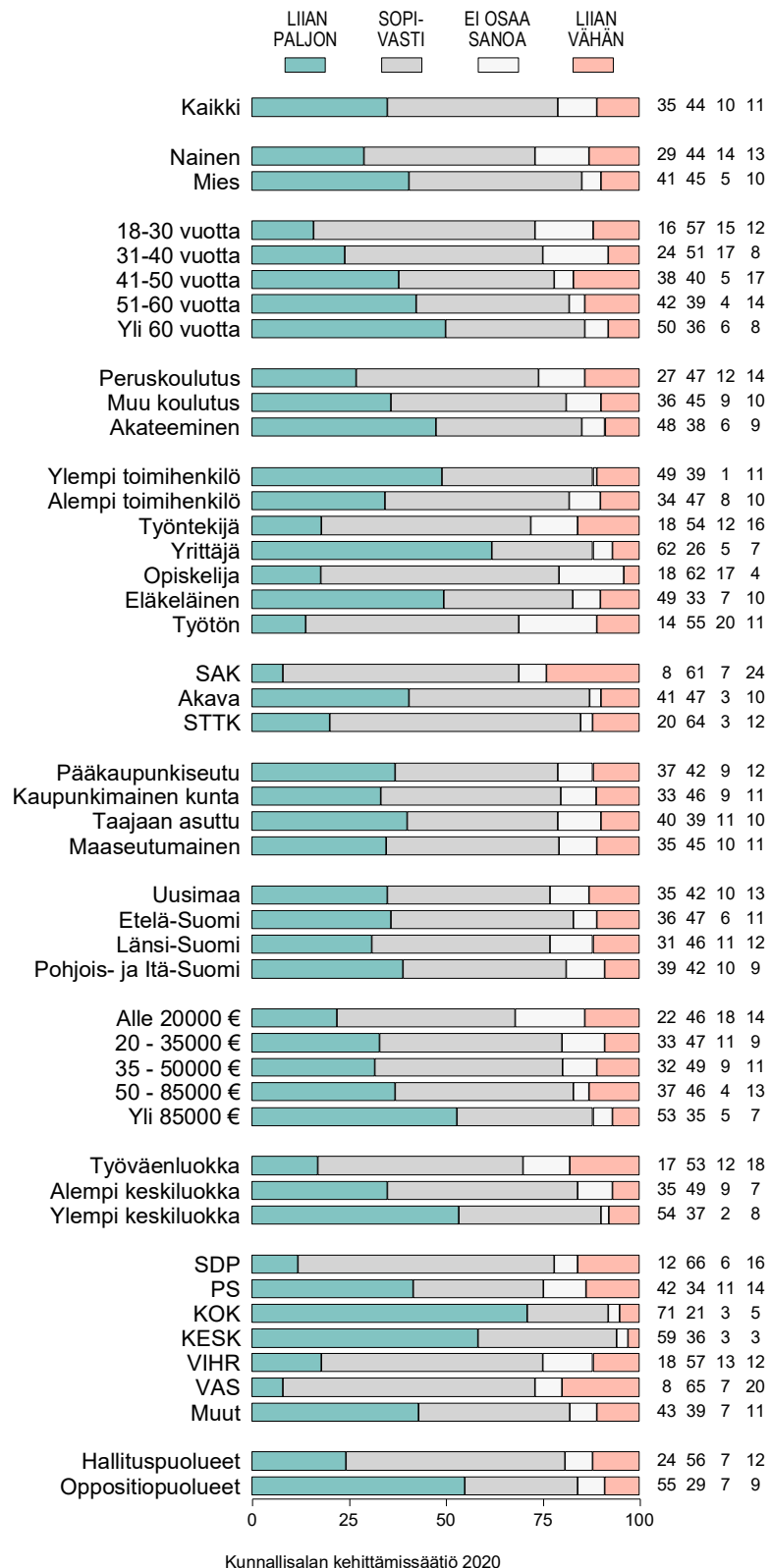
Kunnallissalan kehittämissäätiö 2020

Kuvio 4-2. MISSÄ MÄÄRIN ERI TAHOILLA ON VAIKUTUSVALTAA: PÄÄMINISTERI (%).

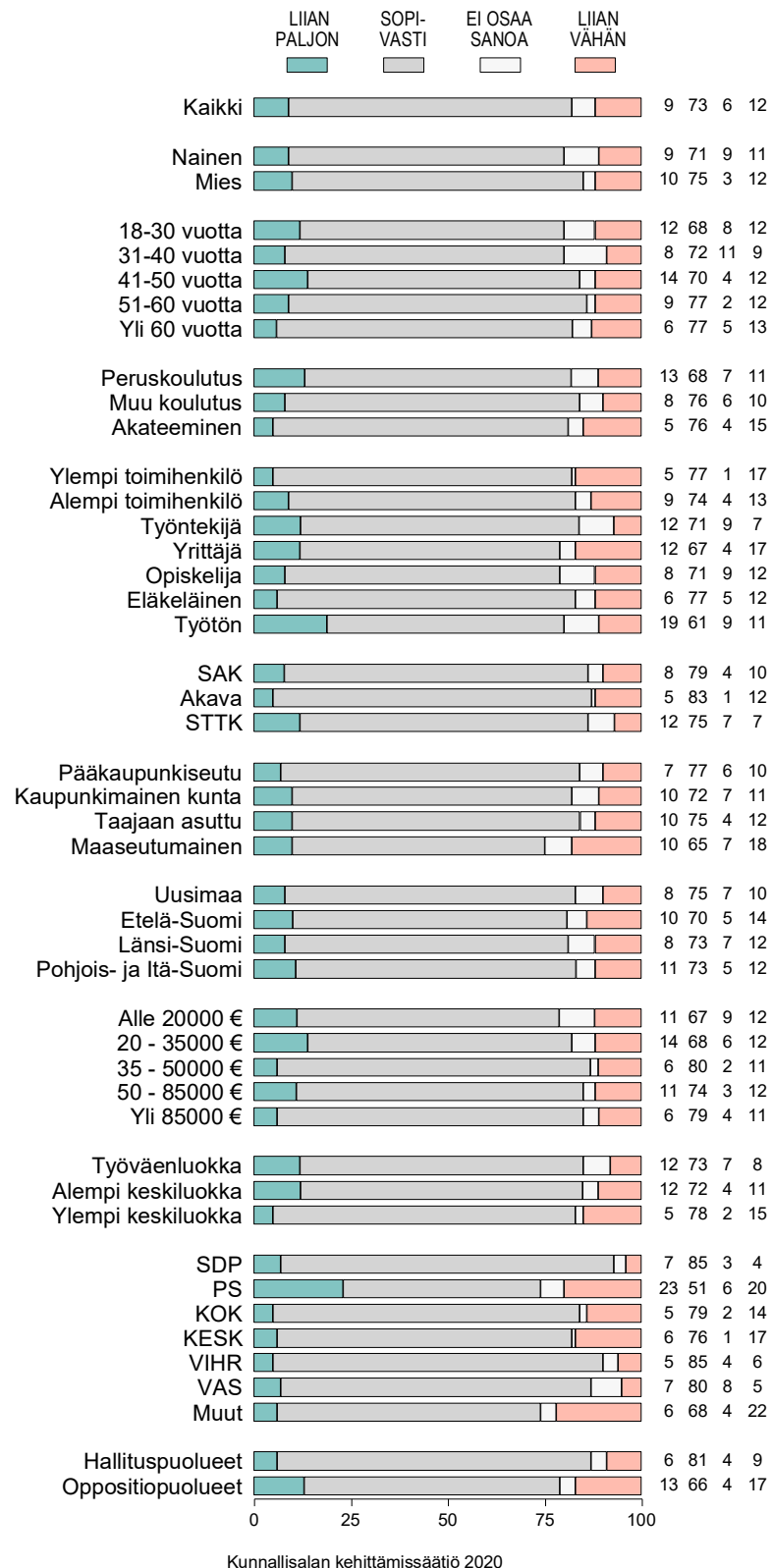
Kunnallissalan kehittämissäätiö 2020

Kuvio 4-3. MISSÄ MÄÄRIN ERI TAHOILLA ON VAIKUTUSVALTAA: AM-MATTIYHDISTYSLIIKE (%).

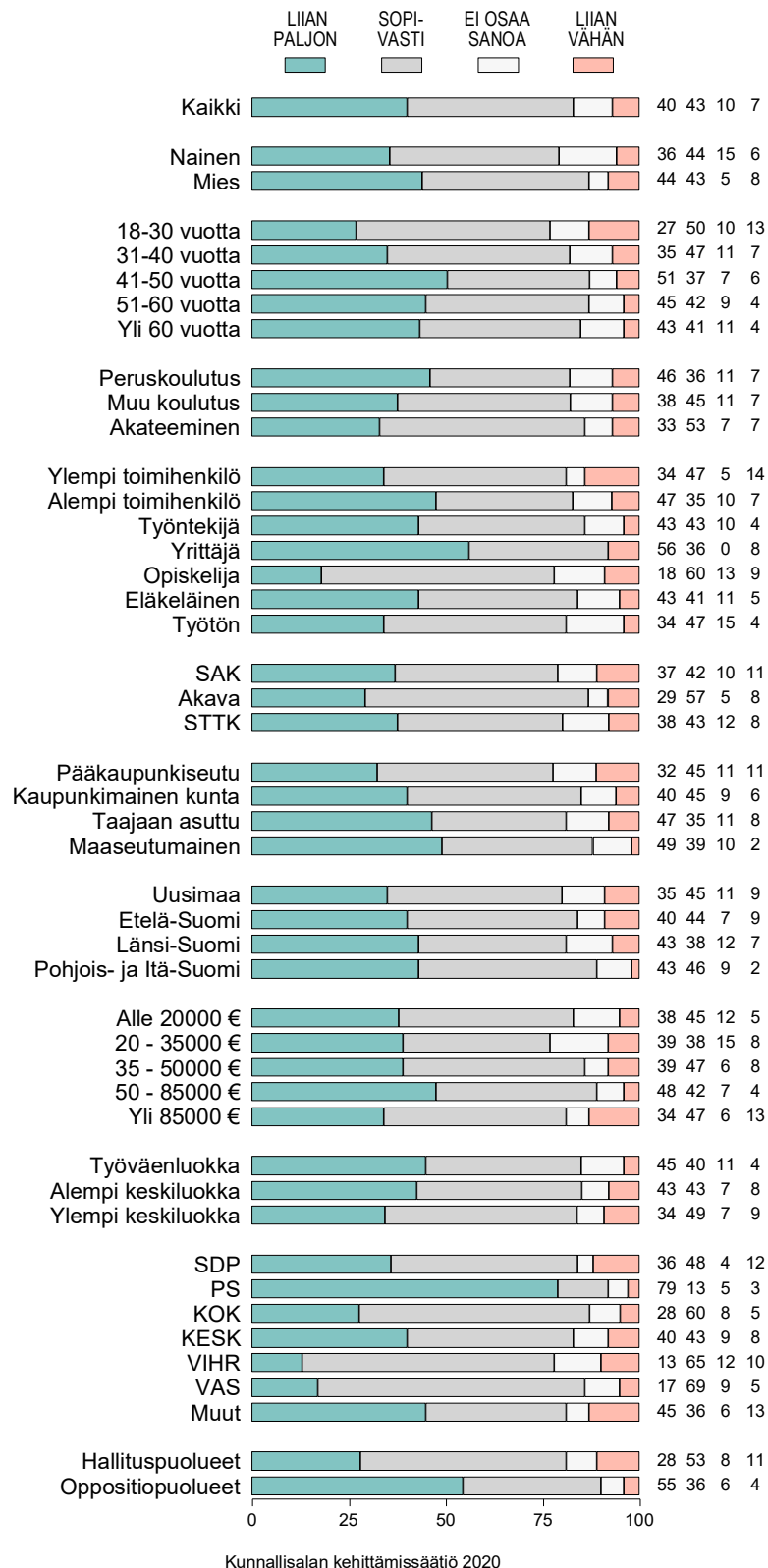

Kunnallissalan kehittämissäätiö 2020

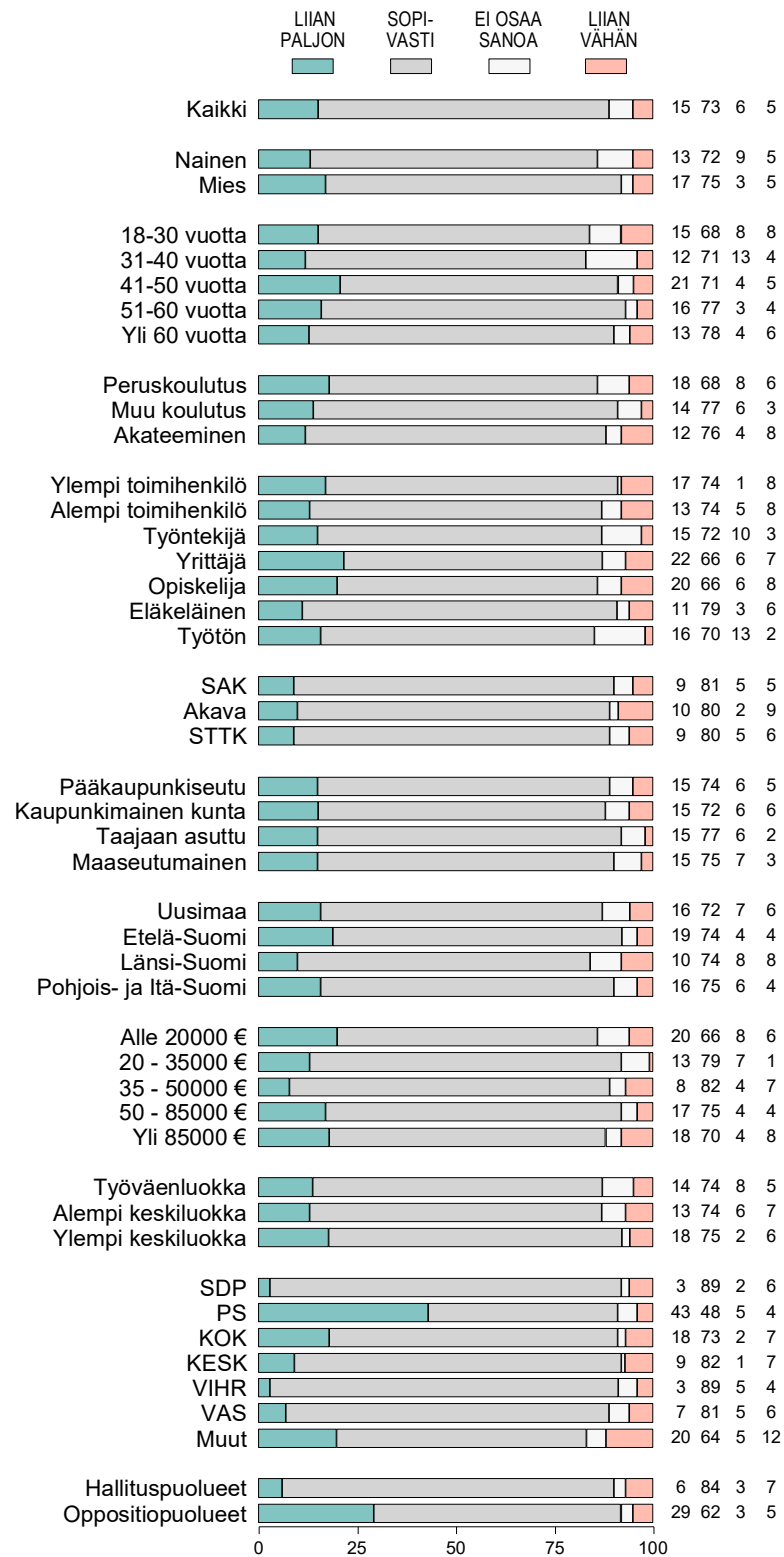
Kuvio 4-4. MISSÄ MÄÄRIN ERI TAHOILLA ON VAIKUTUSVALTAA: EDUSKUNTA (%).

Kuvio 4-5. MISSÄ MÄÄRIN ERI TAHOILLA ON VAIKUTUSVALTAA: EU-ROOPAN UNIONI, EU (%).

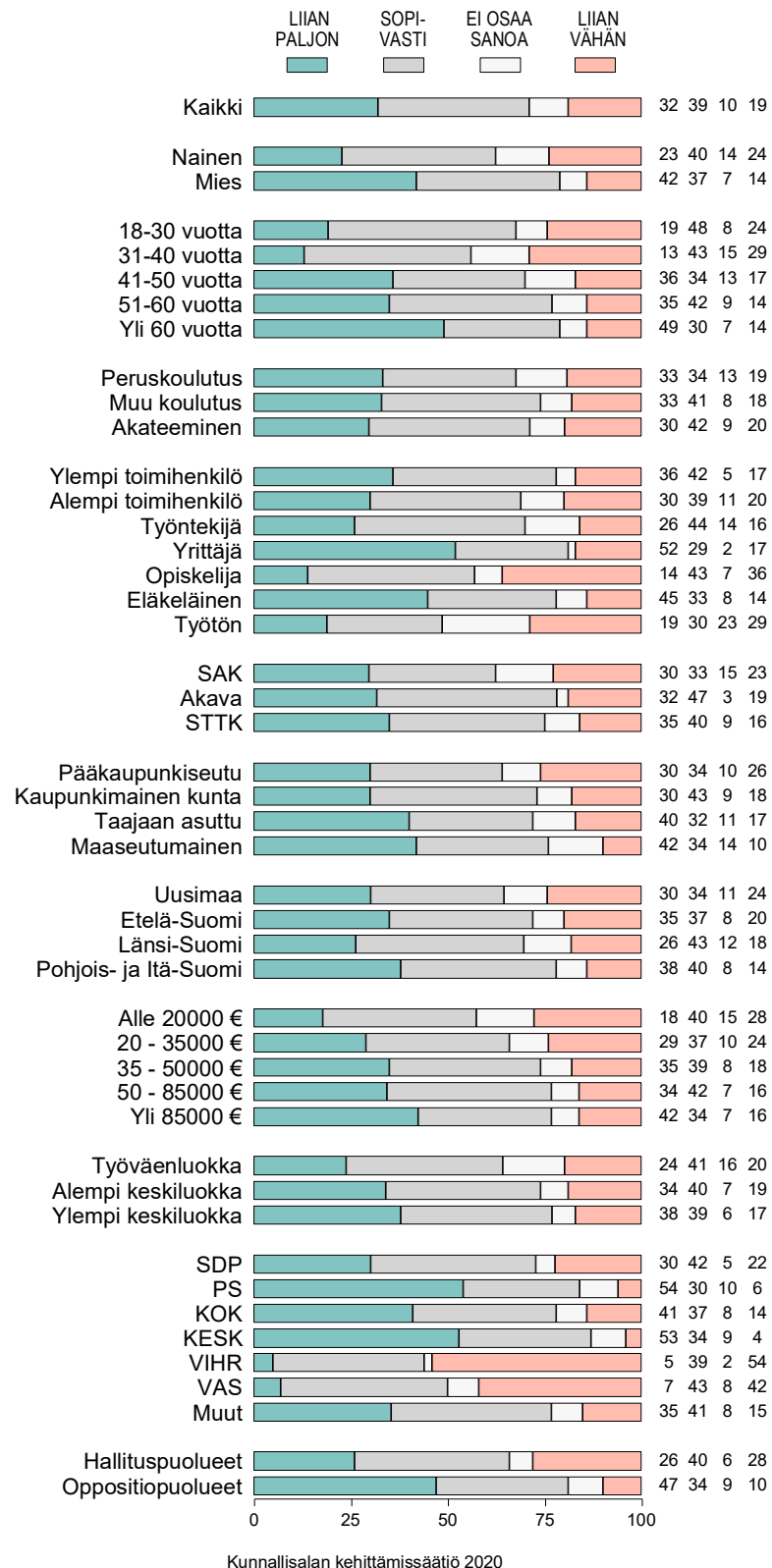

Kuvio 4-6. MISSÄ MÄÄRIN ERI TAHOILLA ON VAIKUTUSVALTAA: HAL-
 LITUS (%).

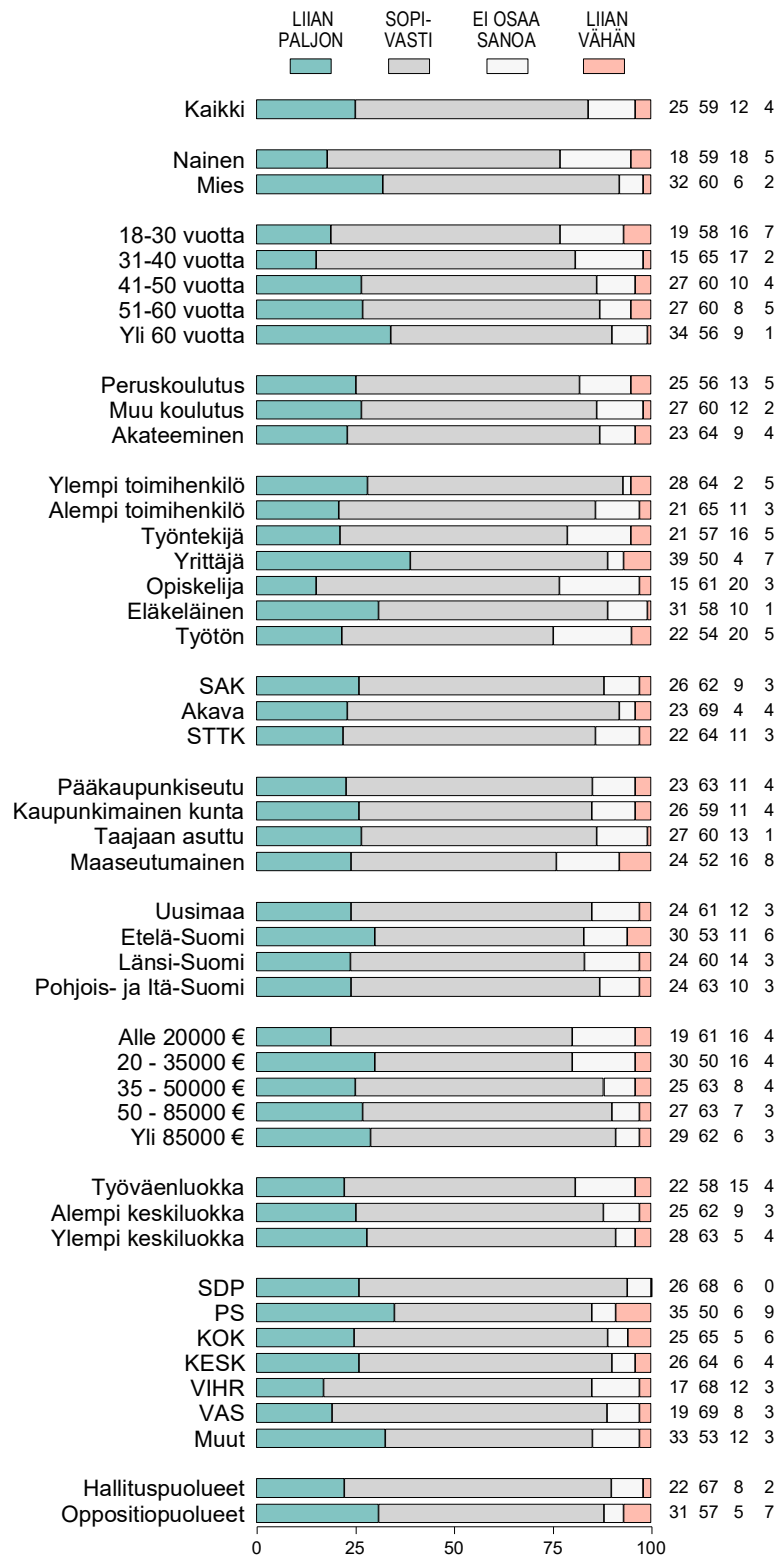

Kunnallissalan kehittämissäätiö 2020

Kuvio 4-7. MISSÄ MÄÄRIN ERI TAHOILLA ON VAIKUTUSVALTAA: LUONNONSUOJELIJAT (%).

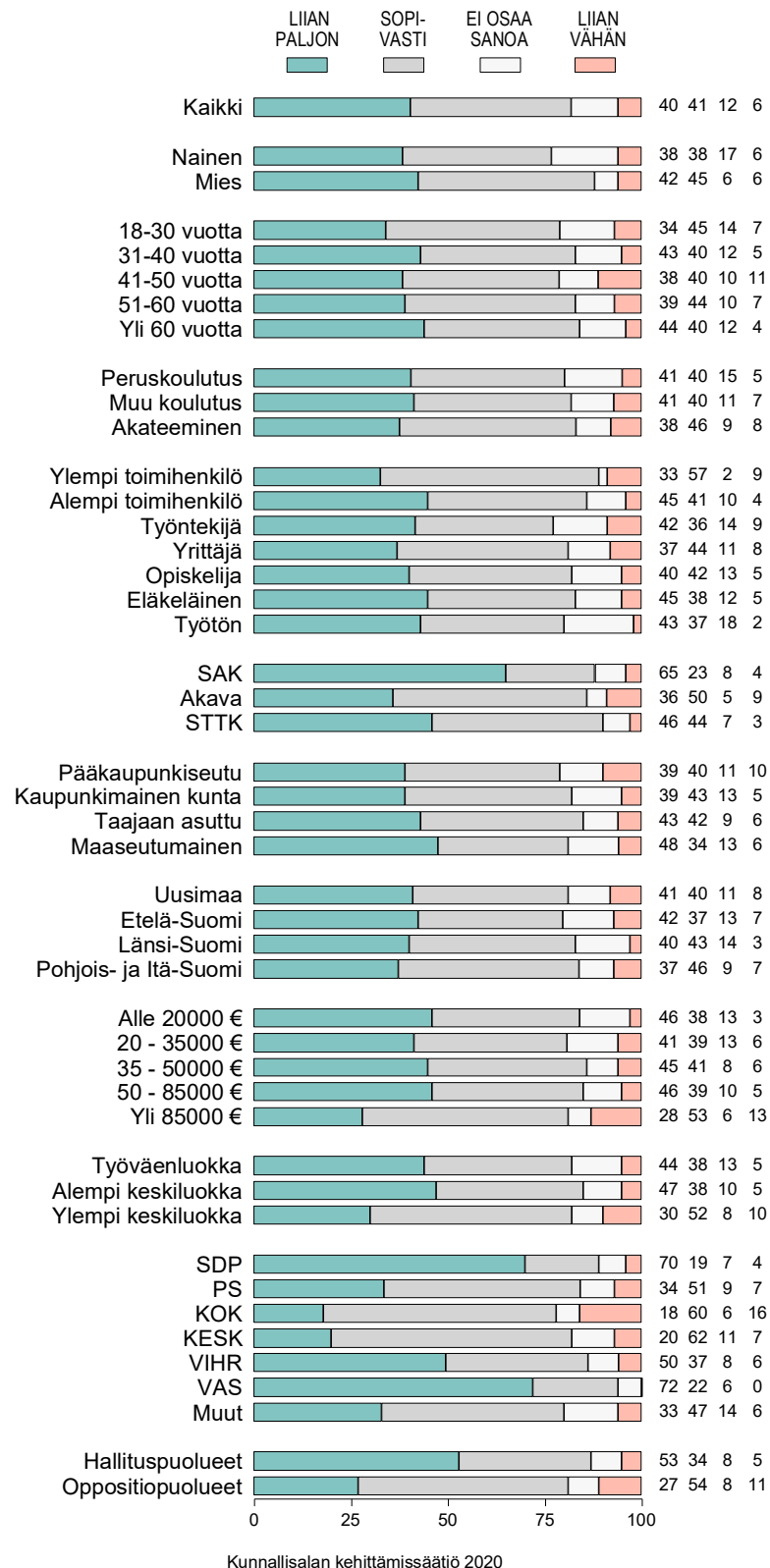

Kuvio 4-8. MISSÄ MÄÄRIN ERI TAHOILLA ON VAIKUTUSVALTAA: POLIITTISET PUOLUEET (%).

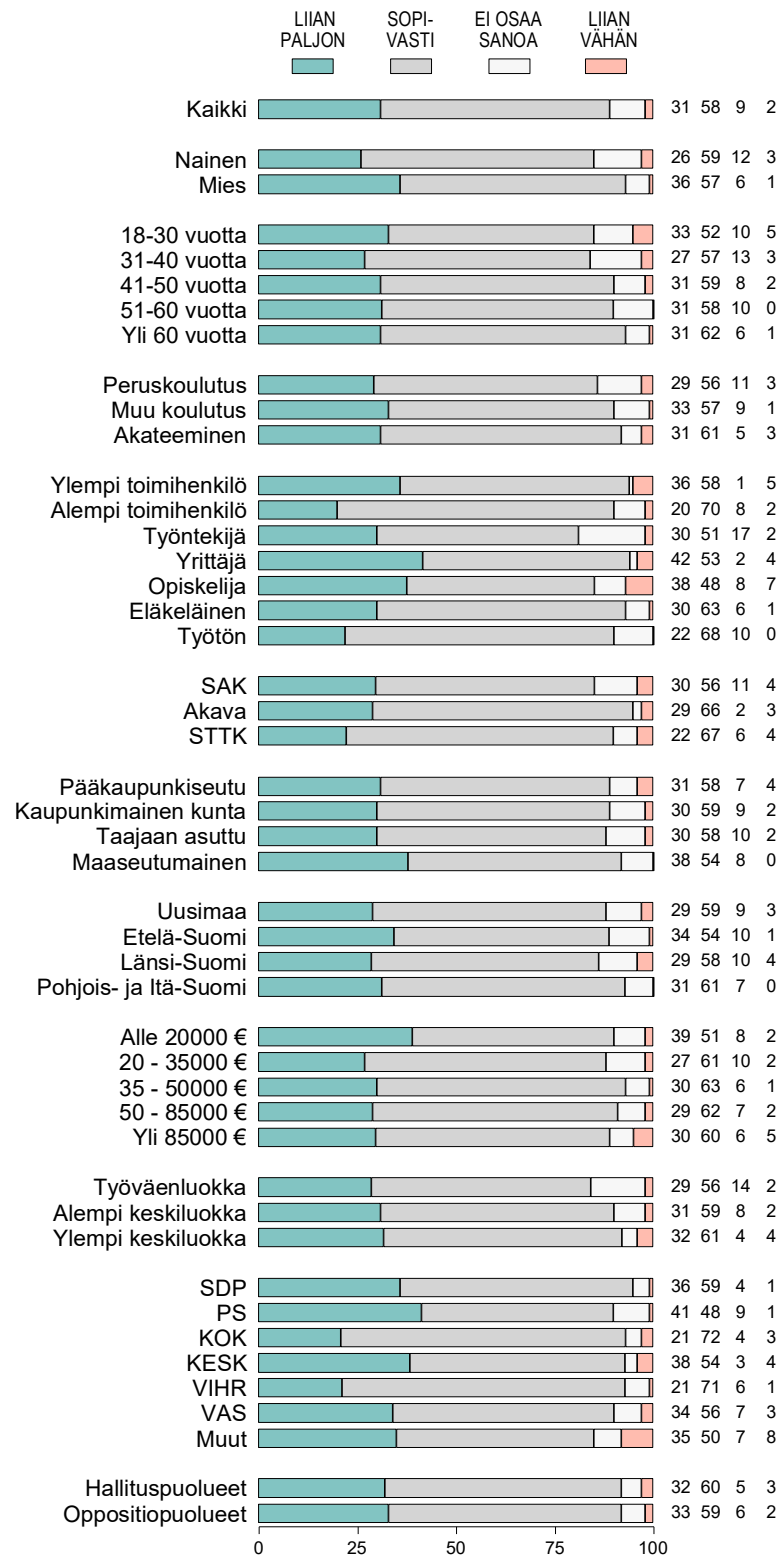
Kunnallissalan kehittämissäätiö 2020

Kuvio 4-9. MISSÄ MÄÄRIN ERI TAHOILLA ON VAIKUTUSVALTAA: SUURYRITYKSET (%).

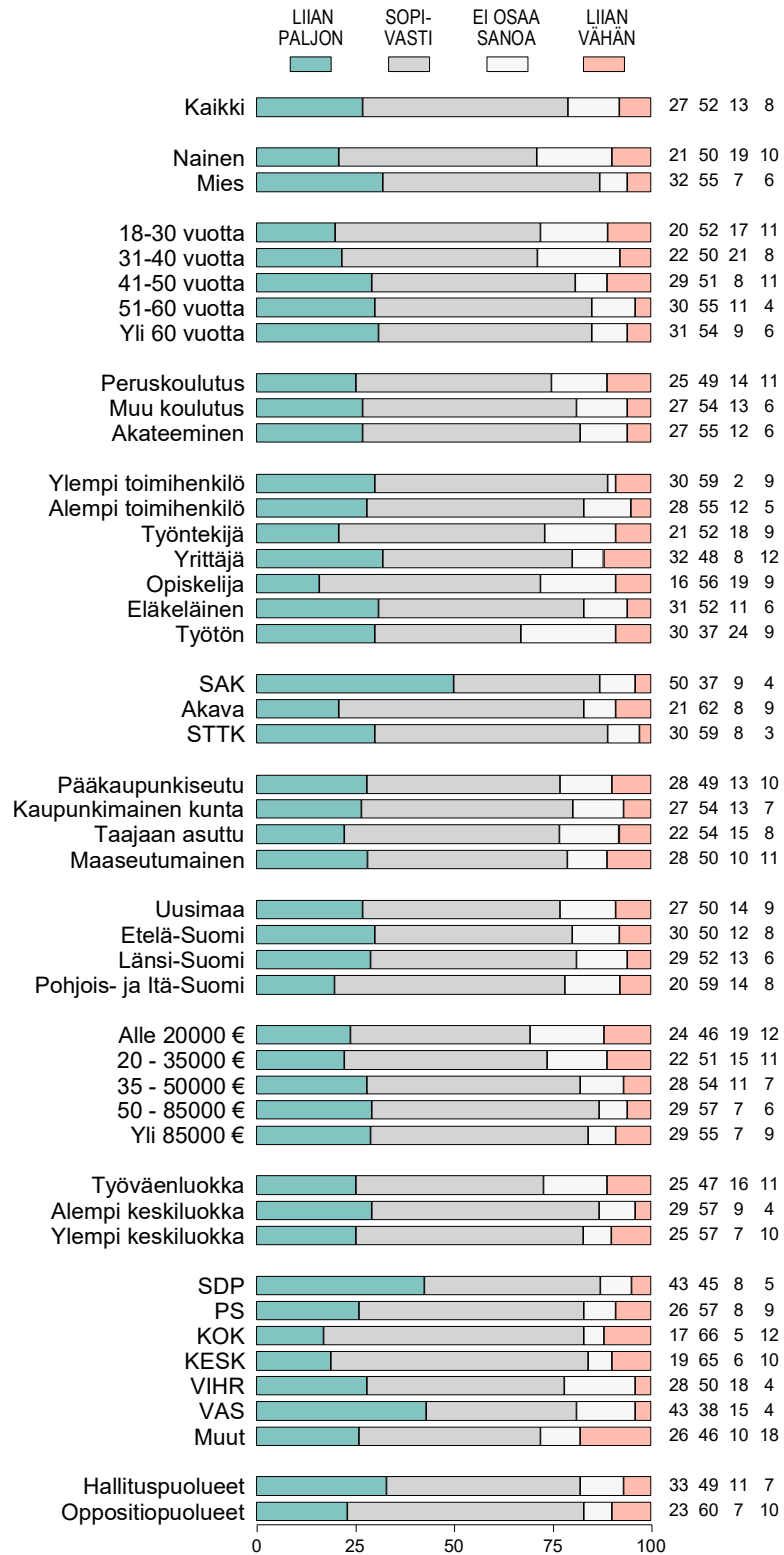
Kunnallissalan kehittämissäätiö 2020

Kuvio 4-10. MISSÄ MÄÄRIN ERI TAHOILLA ON VAIKUTUSVALTAA: TIEDOTUSVÄLINEET, MEDIA (%).

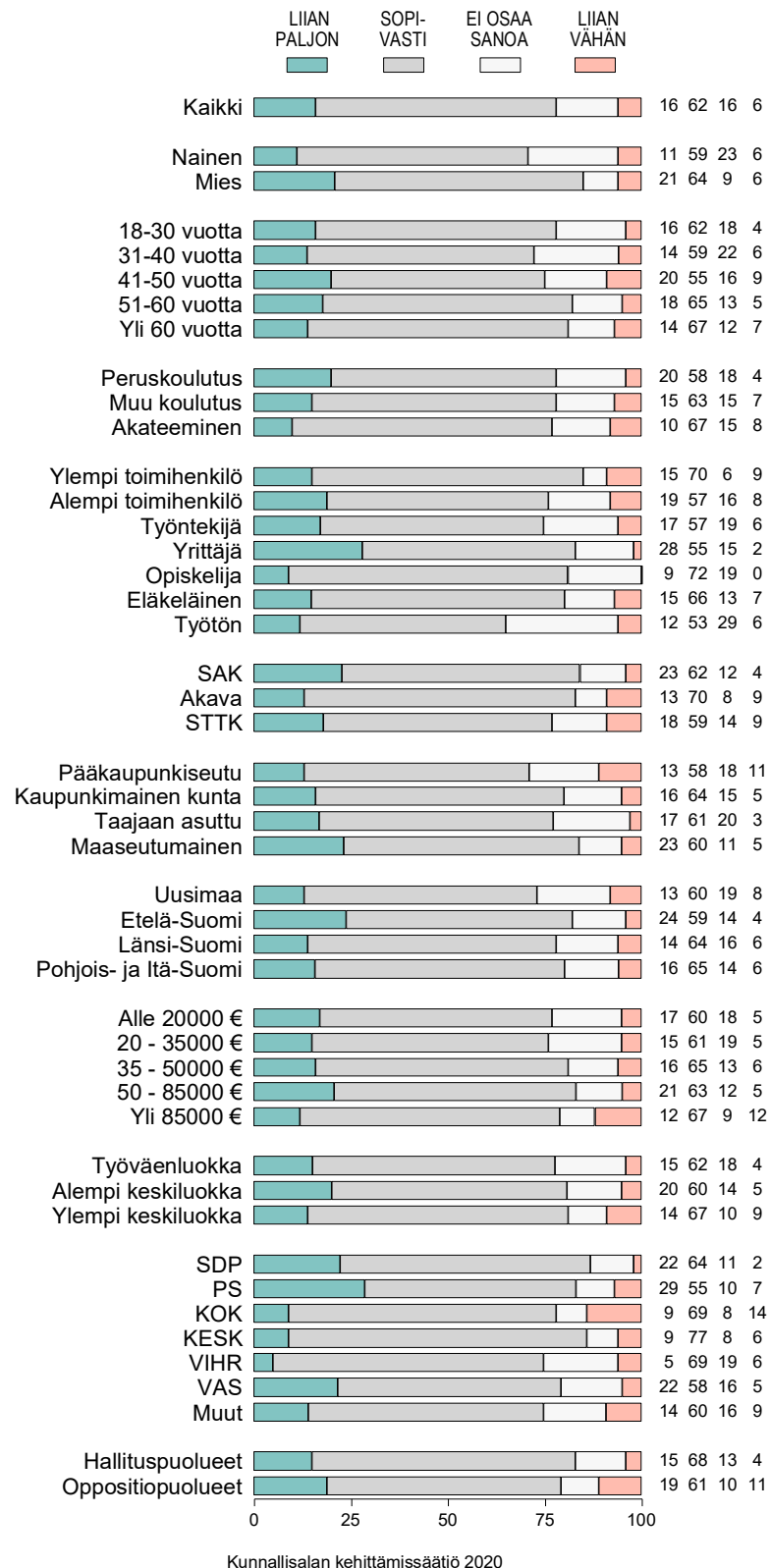
Kunnallissalan kehittämissäätiö 2020

Kuvio 4-11. MISSÄ MÄÄRIN ERI TAHOILLA ON VAIKUTUSVALTAA: TYÖN-
 ANTAJAJÄRJESTÖT JA MUUT ELINKEINOELÄMÄN JÄR-
 JESTÖT (%).

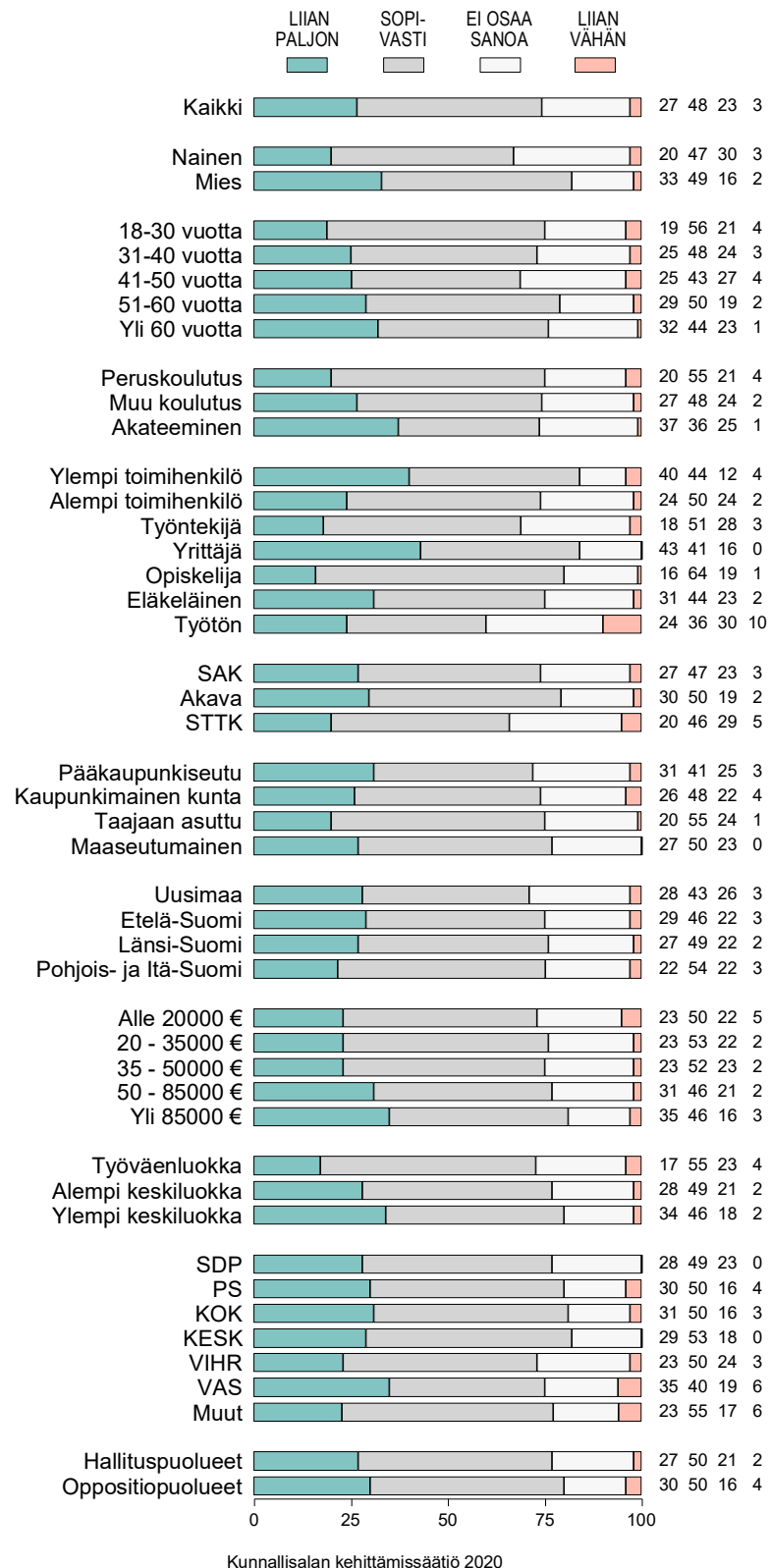
Kunnallissalan kehittämissäätiö 2020

Kuvio 4-12. MISSÄ MÄÄRIN ERI TAHOILLA ON VAIKUTUSVALTAA: VALTION VIRKAMIEHISTÖ (%).

Kunnallissalan kehittämissäätiö 2020

Kuvio 4-13. MISSÄ MÄÄRIN ERI TAHOILLA ON VAIKUTUSVALTAA: VIENTINTÄTOIMISTOT (%).

Kunnallissalan kehittämissäätiö 2020

Kuvio 4-14. MISSÄ MÄÄRIN ERI TAHOILLA ON VAIKUTUSVALTAA: KAUPUNGIT JA KUNNAT (%).

